

Kanta-Häme

KANTA-HÄMEEN HYVINVOINTISANOMAT

SIVU 3

OMAISHOIDON MYÖNTÄMIS- PERUSTEET TASAVERTAISIKSI

MIA HEINONEN

SIVU 4

OMA HÄMEEN OLTAVA HYVÄ TYÖNANTAJA

LAURI JORMANAINEN

LÄÄKÄRIIN PÄÄSY ON TURVATTAVA

**Yksityinen terveyspalvelu on
hyvä renki, mutta huono isäntä.**

Hyvinvointipolitiikassa kyse on hoitoon pääsystä, terveydenhuollon maksuista ja vanhustenhoivan laadusta. Julkisen ja yksityisen välisestä painotuksesta.

Hyvinvointialueuudistuksen yksi idea oli ennaltaehkäisy ja varhainen puuttuminen. Se, että sosiaalipalvelut paranevat ja että terveyskeskuksesta saa apua nopeammin.

Vielä vuonna 2000 pääsi 80 % suomalaisista terveyskeskukseen viikossa ja lääkärikäyntejä oli 10 miljoonaa. Käyntien määrä puolittui ja päälle iski korona. Siksi lääkäriin pääsyn turvaksi säädettiin 7 päivän hoitotakuu, jonka rahoituksella saa käytännössä 650 lääkärinä ja 550 hoitajaa oheiskuluineen. Lisäksi malli säästää erikoissairaanhoidon kuluista.

Hallitus päätti purkaa hoitotakuun kolmeen kuukauteen ja leikata hyvinvointialueiden rahoitusta 120 miljoonaa. Tämä vie rahat kahdelta miljoonalta terveyskeskuskäynniltä. Samalla leikataan 100 miljoonaa sosiaalipalveluista, mutta kukaan ei tiedä miten.

Arkijärki sanoo, että jos ongelmiin ja sairauksiin puututaan ajoissa, ne eivät pahene. Inhimillinen ja taloudellinen kustannus on pienempi. Jokunen sairaus voi ajan myötä mennä ohi, mutta entäpä ne, jotka pahenevat. Lisäksi riskinä on, että päivystykset ruuhkautuvat entisestään.

OmaHämeessä yksin hoitotakuu tuo 4,2 miljoonan euron leikkauksen. Meidän pitäisi irtisanoa lääkäreitä ja hoitajia

Johannes Koskinen pohtii Orpon hallituksen leikkauksien ja perustuslain ristiriitaa seuraavalla aukeamalla. Tarja Filatov avaa yksityisten ja julkisten terveyspalveluiden suhdetta alla olevassa kirjoituksessa.

saadaksemme summa säästymään. Eihän tässä olisi mitään järkeä. Siksi sosialidemokraatit Hämeessä haluavat säilyttää hoitoon pääsyn kahdessa viikossa.

Hallituksen ajatus omalääkäristä on ehdottoman kannatettava. Mutta ei se tyhjästä synny. Se pitää tiukasti kiinni kädestä hoitotakuuta. Omalääkäri ei auta, jos hoitoon ei pääse.

Eduskunnassa olemme omassa vaihtoehtobudjetissamme lisänneet rahaa niin hoitotakuuseen, vanhustenhuollon hoitajamitoitukseen kuin terveydenhuollon maksujen kohtuullisena pitämiseen. Rahoitusta olemme hakeneet muista säästöistä ja mm. hyväosaisten verotuksen kiristämisestä.

Nyt lääkkeiden hinnat nousevat ALV:n merkittävän korotuksen vuoksi ja omavastuun nostamisen vuoksi. Ei ole perusteltua, että terveyspalveluiden hinnat nousevat samaan aikaan rajusti. Mutta alueille ei jää vaihtoehtoja, koska talous on tasapainotettava tiukalla aikataululla.

Tasapainotoimia on tehtävä, mutta lisäaika mahdollistaisi paremman valmistelun. On viisaampaa panostaa julkiseen terveydenhuollon vahvistamiseen kuin pelata lottoa Kela-korvauksilla. Tutkimus osoitti, että tällä ei hoitojonoja purettu.

Omalääkäriksäkään Kela-malli ei oikein toimi, koska yksityislääkäreitä on vähiten siellä, missä on eniten iäkkäitä hoitoa tarvitsevia ihmisiä.

Tarja Filatov

Aluevaltuutettu (SDP)

TUETAAN YKSITYISIÄ
TERVEYSJÄTTEJÄ
JA ROMUTETAAN
HOITOTAKUU

HALLITUS

Hoitotakuun pidentäminen
120 milj. €

Korotukset terveydenhuollon
asiakasmaksuihin ja leikkaukset
päivystysverkkoon **156,2 milj. €**

Leikkaukset lastensuojeluun ja
sote-järjestöjen työhön **34 milj. €**

Ensimmäinen sairauspäivä
palkattomaksi **4 milj. €**

Leikkaukset eläkeläisten
asumistukeen **9,6 milj. €**

SÄÄSTÖJÄ YHTEENSÄ
323,8 milj. €

PANOSTETAAN
JULKISEEN
TERVEYDENHUOLTOON

SDP

Luovutaan yksityisiä terveys-
jättejä hyödyttävistä kela-
korvausten korotuksista
150 milj. €

Vähennetään sosiaali- ja
terveydenhuollon ostopalveluita
100 milj. €

Edistetään osasairauspäivä-
rahaa ja helpotetaan osittaista
työhönpaluuta **60 milj. €**

Korotetaan yli miljoonan euron
perintöjen perintöveroa
3 %-yksikköä **30 milj. €**

SÄÄSTÖJÄ YHTEENSÄ
340 milj. €

Pirjo Alijärvi

Sosialidemokraattisen aluevaltuustoryhmän puheenjohtaja ja aluevaltuuston ensimmäinen varapuheenjohtaja

YHTEISTYÖTÄ JA AVOINTA KESKUSTELUA

Muutos – tuo joka nurkan ja mutkan takana vaaniva ja ahdistava rötösherraan verrattava tekijä, joka pakottaa meidät jättämään tutun ja turvallisen ja siirtymään muuttuvien asioiden ja tapahtumien pyörteeseen.

Muutoksesta on tullut viime vuosina valitettavan useissa tilanteissa synonyymi leikkauksille, epävarmuuden lisääntymiselle ja huolelle oman ja lähipiirin toimeentulosta.

Kanta-Hämeessä olemme osa eurooppalaisen ja globaalien keskinäisriippuvuuden kokonaisuutta. Me emme ole meneillään olevasta yhteiskunnan murroksesta irrallinen saareke, joka voi välttää taloudellisten suhdanteiden tai yhteiskunnan eriarvoisuuden syventymisen vaikutukset.

Hyvinvointialueen yhteisönä voimme kuitenkin tuoda oman panoksemme kokonaisuuteen ja ohjata päätöksenteolla asioita yhdenvertaisuutta toteuttavaan suuntaan. Me voimme tehdä valintoja, jotka suuntaavat hyvinvointialueen palvelujen kokonaisuutta, saavutettavuutta ja laatua vastuullisesti siten, että erotomme toimivana ja kehittyvänä alueena.

Ensimmäiset kaksi toimintavuotta ovat olleet tiiviin muutoksen tekemistä. Yhtenäisen organisaat-

tion rakentamista on tehty nopealla tahdilla ja samaan aikaan palveluja on paitsi yhdenmukaistettu, myös kehitetty sekä digitaalisuuden keinoin että viemällä palveluja asiakkaiden luokse.

Toimintaympäristön muutoksiin voi valmistautua ja varautua. Tämä edellyttää avointa keskustelua asukkaiden kanssa ja palvelutarpeiden ennakoivaa tunnistamista. Ennen kaikkea se vaatii yhteistyötä.

Työtä on tehty lujasti kestävä kokonaisuuden rakentamiseksi. Olemme yhdessä syventäneet osaamistamme ja yhteisen päätöksenteon kyvykkyyttä sosiaali-, terveys- ja pelastuspalvelujen niukenneiden resurssien puristuksessa.

Hyvinvointialue toteuttaa palvelujen kokonaisuutta, joiden tarve nousee esiin silloin kun olemme haavoittumillamme – sairauden, hoivan tarpeen, toimeentulon tukemisen tai äkillisen tragedian hetkellä. Talouden vastuu on kannettava, mutta ei turvallisuuden lisääntymisen hinnalla.

OmaHämeen yhteisön päätöksenteon edustajina meillä on vastuu tasa-arvoisesta ja oikeudenmukaisesta hyvinvointialueen palvelukokonaisuuden toteuttamisesta.

SOTE-UUDISTUS VALTAVA YHTEISKUNNALLINEN MUUTOS

Ensimmäinen hyvinvointialueiden aluevaltuustokausi ja urauurtava aluehallituksen puheenjohtajuus kääntyy keväällä päätökseen. Uusi kansallinen palvelurakenne on käynnistetty turvallisesti ja onnistuneesti – siirtymä uuteen sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen järjestämistapaan on vuosien uudistustyön jälkeen eletty nyt onnistuneesti toteen.

Uudistus on ollut valtava yhteiskunnallinen muutos toiminnallisesti sekä taloudellisesti. Lyhyessä ajassa on tehty lukuisia henkilö- ja palveluverkkoon kohdentuneita muutoksia, palveluiden saantiin kohdistuneita kriteerien tasavertaistamista, asiakasmaksumuutoksia, kiinteistöjärjestelyitä, moninaisia sopimusten haltuunottoa, kilpailutuksia ja uusia sopimuksia, sekä muuttuvaa talous- ja sopeuttamispainetta, ministeriöiden ohjausta, uuden hyvinvointialue- ja rahoituslain haltuunottoa pulmineen ja mahdollisuksineen.

Lyhyessä ajassa on saatu myös kehitettyä paljon uutta. Uudenlaisia ja asiakasystävällisempiä tapoja tuottaa palveluita, lyhentyneitä odotusaikoja, palvelua saaneiden asiakkaiden myönteisen palautteen määrä on kasvanut, kehittämistyötä ja tiedon tuottamista sekä analysointia on toteutettu uusin tavoin asiakasvirtojen ja palvelujen suunnittelussa. Ihmisten tulee voida luottaa siihen, että hyvinvointialueilla turvataan elintärkeitä palvelut myös jatkossa.

Kaisa Lepola

Aluehallituksen puheenjohtaja ja aluevaltuutettu

HOITOTAKUUSTA ON PIDETTÄVÄ KIINNI

Sote-uudistuksen keskeisiä tavoitteita on ollut vahvistaa perustason palveluita. Syyskuussa 2023 Marinin hallitus kiristi perusterveydenhuollon hoitotakuuta kolmesta kuukaudesta kahteen viikkoon. Tämä uudistus on kannustanut hyvinvointialueita panostamaan perustason palveluihin. THL:n mukaan yhdeksän kymmenestä suomalaisesta on päässyt hoitoon alle kahdessa viikossa.

Kanta-Hämeessä tiukempi hoitotakuu on edistänyt merkittävästi sujuvampaa hoitoon pääsyä. THL:n uusimpien tilastojen mukaan 93 prosenttia perusterveydenhuollon käynneistä on toteutunut 14 päivän sisällä. Tämä on selkeä osoitus siitä, että lyhennetty hoitotakuu toimii myös käytännössä.

Asiantuntijat ovat pitäneet hoitotakuuta keskeisenä keinona vahvistaa perusterveydenhuoltoa ja kaventaa terveyseroja. Nopean hoitoon pääsyn ansiosta terveysongelmiin voidaan puuttua ajoissa, mikä vähentää raskaiden ja kalliiden hoitomuotojen tarvetta. Viivästyneet hoitojonot sen sijaan johtavat usein tilanteisiin, joissa sairaudet etenevät ja aiheuttavat myöhemmin huomattavia lisäkustannuksia erikoissairaanhoidossa ja päivystyksissä. Hoitotakuu on myös tärkeä väline tasavertaisten palveluiden varmistamisessa.

Tämän vuoksi jätimme valtuustoryhmänä aloitteen 14 vuorokauden hoitotakuun säilyttämiseksi perusterveydenhuollossa, vaikka Orpon hallitus päättäisi palauttaa takuun kolmen kuukauden mittaiseksi.

Miia Nahkuri

Integraatiovaliokunnan puheenjohtaja ja aluevaltuutettu

KANTA-HÄMEEN HYVINVOINTISANOMAT

Päätoimittaja: Pirjo Alijärvi

Toimitussihteeri: Jarkko Nissinen

Kuvaaja: Antti Sepponen

HÄMEEN SOSIALIDEMOKRAATIT RY

PIIRITOIMISTO

Birger Jaarlin katu 11 C
13100 HÄMEENLINNA

TOIMINNANJOHTAJA

Jarkko Nissinen
040 501 5995
jarkko.nissinen@sdp.fi

JÄRJESTÖASSISTENTTI

Mia Heinonen
050 570 6864
mia.heinonen@sdp.fi
hame@sdp.fi

ALUEKOORDINAATTORI

Aleksanteri Gustafsson
050 322 3391
aleksanteri.gustafsson@sdp.fi

OMAISHOIDON TUEN MYÖNTÄMISPERUSTEET TASAVERTAISIKSI

- Työtä omaishoidon eteen on tehtävä aktiivisesti, SDP:n Kanta-Hämeen aluevaltuutettu Mia Heinonen sanoo.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on selvittänyt omaishoidon tuen tilannetta Suomessa. Raportissa kuvataan alueiden omaishoidon tuen myöntämisperusteita ja toimintakäytänteitä sekä eroja ja yhtäläisyyksiä THL:n ehdottamiin kansallisiin myöntämisperusteisiin. Osana toimintakäytänteitä kartoitettiin hyvinvointialueiden omaishoitajien jaksamista tukevia lakisääteisiä vapaita. Omaishoito on merkittävä osa palvelujärjestelmää auttaen hyvinvointialueita järjestämään hoitoa taloudellisesti.

- Omaishoitajien tekemä työ korvaa merkittävää määrää kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon palveluja. Siten arvioiden omaishoito säästää hyvinvointialueiden menoja, Heinonen muistuttaa.

Laki omaishoidon tuesta toteutuu eri tavoin hyvinvointialueilla. Alueet päättävät itsenäisesti resursseista ja tuen rakenteista, kuten yksityiskohdat tuen myöntämiselle ja tuen luokkien määrä. Myöntämisperusteiden yhtenäistämistä on tehty kaikilla hyvinvointialueilla ja se on lisännyt omaishoitajien yhdenvertaisuutta hyvinvointialueiden sisällä. Alueilta saatujen vastausten perusteella omaishoitoa korvaavan vaihtoehdoisen hoidon menot olisivat yli miljardin eli 1 253 miljoonaa euroa.

Mia Heinonen muistuttaa hyvinvointialueiden välillä olevan eroja omaishoidon tuen myöntämisperusteissa, palkkioluokkien määrissä, maksettavissa hoitopalkkioissa, myönnettyjen vapaiden määrässä, omaishoitajien käyttämien vapaiden määrässä ja mahdollisuudessa siirtää ja kerryttää vapaita. Nämä yhdessä aiheuttavat merkittävää eriarvoisuutta omaishoitajien tilanteeseen eri puolilla maata. Tähän tarvitaan muutos.

- Tilannetta selkiyttäisi kansallinen ohjeistus omaishoidon tuen myöntämisperusteista ja omaishoitajan vapaapäivistä, Mia Heinonen linjaa.

Ohjeistuksen pohjana voi olla aiemmin julkaistu THL:n ehdotus Omaishoidon tuen kansallisiksi myöntämisperusteiksi.

Mia Heinonen toimii äitinsä omaishoitajana. Kuva: Antti Sepponen

Prabhakaran Ranjithkumar. Kuva: Antti Sepponen

PERHEHOITO KUNNIOITTAARVOKASTA VANHUUTTA

Aluevaltuutettu, sairaanhoitaja, Prabhakaran Ranjith Kumar on iloinen, että Kanta-Hämeen hyvinvointialueella on kehittynyt ikäihmisille tarkoitettu palvelumuoto, perhehoito.

Oma-Hämeessä on tänä päivänä tarjolla pitkäaikainen perhehoito, lyhytaikainen perhehoito, osavuorokautinen perhehoito ja perhehoito perhehoidettavan kotona. Suurin osa perhehoidon asiakkaista on Hämeenlinnan alueella. Hämeenlinnan kaupunki ennen hyvinvointialueen syntymistä on panostanut perhehoitoon ja kehittänyt sitä.

- Toivon suurella sydämellä, että hyvinvointialueen virkamiehet ja luottamushenkilöt ottaa oppia Hämeenlinnassa kehitetystä palvelumuodosta. Perhehoidon vahvuutena on pysyvien ihmissuhteiden jatkuvuus. Perheessä eläminen antaa ikäihmisille virikkeitä. Perhehoito antaa hyvät mahdollisuudet käyttää yhteisöllisyyttä sekä yhdessä tekemistä ja kokemista. Ihmisarvon kunnioittaminen, oikeus arvokkaaseen vanhuuteen ja hyvän kohteluun on hoidon perustana, "Ramtsi" muistuttaa.

HALLITUKSEN SAKSIKÄDET HAAVOITTAVAT IHMISTEN PERUSOIKEUKSIA JA ITSEHALLINTOA

Johannes Koskinen
Aluevaltuutettu (SDP)

Perustuslain 121 §:n mukaan itsehallinnosta kuntia suuremmilla hallintoalueilla säädetään lailla. Hyvinvointialueiden itsehallinnolle on säädetty monia rajoittavia tekijöitä ja etenkin verotusoikeuden puuttuminen kaventaa sitä kuntiin verrattuna. Itsehallintoon kuuluu kansanvaltaisuus: alueella pitää kyetä päättämään palvelujen tehokkaasta tuottamisesta ja yhdenvertaisesta kohdentamisesta fiksummin kuin jäykkä valtiollinen ohjaus kykenisi.

Orpon oikeistohallitus murentaa hyvinvointialueiden itsehallintoa entisestään leikkaustoimiensa mikromanageerauksella. Esimerkiksi hallitus pakottaa hyvinvointialueet nostamaan vuodenvaihteessa muihin maihin verrattuna jo korkeita asiakasmaksuja leikkaamalla 150 miljoonaa pois alueiden valtionrahoituksesta.

Samoin hoitotakuuta heikennetään juuri kun se valtaosassa maata on saatu toteutumaan. Hyvinvointi-

alueilta viedään toista sataa miljoonaa euroa, jotta ne joutuisivat vaikeuttamaan ja hidastamaan hoitopänsy resursseja leikkaamalla! Keskussairaaloita ryhmitellään byrokraattisesti palvelujen laajuutta rajaten, vaikka koko soteuudistuksen perusidea oli taata yhdenvertaisemmat sosiaali- ja terveystalvet kokoamalla ne yhteen kunkin alueen olojen mukaan viisaasti johdettaviksi.

Ei ole ihme, että terveydenhoidon ja vanhustenhoidon tilanne on noussut kansalaisten huolien listakärjeksi (67 ja 56 % huolissaan).

Hallituksen komentelulla tilanne ei kyllä kohene. Pahinta on, että ministerit eivät sallisi joustoa edes hyvinvointialueiden säästöohjelmien aikatauluun niin että vahingollisilta paniikkiratkaisuilta, irtisanomisilta ja perusoikeusloukkauksilta vältyttäisiin. Kaksi vuotta lisää aikaa alijäämien kattamiseen pelastaisi perustuslain takaamia peruspalvelujamme ilman lisäkustannuksia valtiontaloudelle.

”Joululahjatoiveeni kaikille hämäläisille on...”

SDP:n aluehallituksen jäsenet Lauri Jormanainen, Kaisa Lepola (pj.), Tarja Filatov ja aluevaltuuston varapuheenjohtaja Pirjo Alijärvi. Kuva: Antti Sepponen

LAURI JORMANAINEN: PALVELUIDEN KEHITTÄMINEN ON MAHDOLLISTA ITSENSÄ LIKOOKN LUOVALLA HENKILÖSTÖLLÄ – OMA HÄMEEN OLTAVA HYVÄ TYÖNANTAJA

- Oma Hämeen tärkein voimavara palveluiden tuottamisessa on ammattitaitoinen henkilökunta. Henkilöstöä on seitsemisen tuhatta, joista jokainen on merkittävä lenkki palveluketjuissamme niin sosiaali- ja terveydenhuollon kuin pelastuspalveluidenkin puolella, aluehallituksen jäsen Lauri Jormanainen sanoo.

Erialaisten henkilöstöön vaikuttavien tekijöiden yhtenäistämistyö kuntapohjaisen mallin jäljiltä jatkuu yhä. Eroavaisuudet hyvinvointialueen sisällä ovat olleet yllättävän suuria, ja yhtenäistämistä muun muassa työaikojen- ja tapojen suhteen on pitänyt tehdä suunnitelmallisesti ja harkiten. Tätä työtä on jo tehty ympäri aluetta, mutta vielä tekemistä riittää.

- Henkilöstö on joutunut venymään viime vuosina valtavasti suuren rakennemuutoksen ja mm. koronapandemian vuoksi. Vaikka tällä hetkellä joudutaankin hakemaan säästöjä, on henkilöstö samalla pystynyt kehittämään uutta esimerkiksi GerBiilin ja Suukon muodossa. Jormanaisen mukaan myös kotisairaaloiminnan laajentaminen lähti nopeasti käyntiin. Se alkoi näkyä välittömästi palvelutarpeen vähenemisenä muissa palveluissa. Kehittäminen on vaatinut itsensä likoon laittavaa ja osaavaa henkilöstöä. Osoituksena henkilöstön onnistumisesta, Kanta-Hämeen hyvinvointialue sai asiakkailtaan koko maan toiseksi parhaan arvosanan THL:n kyselytutkimuksessa.

Tämä on mahtava suoritus ja kiitos erinomaisesta työstä!

- Päätöksenteossa mietitään usein asioiden vaikutuksia henkilöstön ja palveluiden käyttäjien näkökulmasta. Asiakasnäkökulma onkin keskeisessä asemassa käsiteltäessä muutoksia palveluihin. Tiedossa on myös henkilöstön hyvinvoinnin merkitys koko organisaation kykyyn tuottaa palveluita. Oma Häme on pärjännyt verrattaen hyvin työnantajien imagokyselyssä. Myös jatkossa henkilöstön tulee kokea Oma Häme hyvänä työnantajana. Osaajista käydään tulevana vuosina jatkuvasti kovempaa kilpailua ja henkilöstön hyvinvointiin on tärkeä panostaa kaikissa tilanteissa.

Valtionrahoituksen pysyessä niukkana joudutaan rakenteiden muuttamista jatkamaan. Harvat ratkaisusta vaikuttavat helpoilta, mikä tullee tarkoittamaan monenlaista muutosta aiempaan verrattuna. Muutokset eivät koskaan miellytä kaikkia, mutta monesti uusista toimintamalleista löytyy merkittäviä ratkaisuja, joita ei ilman uudistumista olisi löytynyt.

- Näin joulun alla toivon, että jokainen Oma Hämeen työntekijä pääsee ainakin jossain vaiheessa viettämään toiveidensa mukaista joulun aikaa, vaikka moni onkin joulun pyhinä töissä. Kiitokset kuluneesta vuodesta kaikille työntekijöillemme, joita ilman Oma Häme olisi vain Häme, Jormanainen toivottaa.

SDP

ALUEVALTUUTETUT

Pirjo Alijärvi

Tarja Filatov

Mia Heinonen

Tapani Hellsten

Alpo Hirvioja

Eveliina Hostila

Piritta Järvinen

Lauri Jormanainen

Johannes Koskinen

Kaisa Lepola

Emmi Lintonen

Miia Nahkuri

Piia Olkinuora

Prabhakaran Ranjithkumar

VARAVALTUUTETUT

Reijo Löytynoja

Sari Myllykangas

Kari Masalin

Sari Kaainen

Terhi Lehtonen

